

bok recensioner

Om mödraförberedelse

LARS ENGSTRÖM — MARGARETA RINGQVIST: **Havandeskap och mödragymnastik**

Rabén & Sjögren 129 s. Hft 12:50. Det kan tyckas onödigt att nämna en bok som redan hunnit till sin 5:e upplaga. Denna bok är dock värd ett ytterligare omnämnande, ty den är en mycket bra bok om mödraförberedelse.

Den blivande modern får här sakliga och lugna förklaringar till vad som sker och det är den normala graviditeten resp. förlossningen som behandlas. Boken är fri från alla skräckskildringar av komplikationer och de få sidor som behandlar komplikationer är också lugna och sakliga. Den första delen av boken, som behandlar obstetrik ur anatomisk och fysiologisk synpunkt är skriven av gynekologen Lars Engström under det att den andra delen är skriven av gymnastikdirektör Margareta Ringqvist. Den senare delen är en instruktionsbok i mödragymnastik, avslappning och andningsteknik.

Boken rekommenderas i reklamen såsom lämplig för blivande mödrar, barnmorskor och sjukgymnaster. Jag tycker nog att det är att gapa över lite för stort stycke. För blivande mödrar är den utan tvekan utmärkt, för barnmorskor och sjukgymnaster är den såsom stöd för deras kurser i mödraförberedelse kanske lite väl kortfattad.

Arne Mellgren

frågor för dagen

Red: Sten Söderberg

Gamla hem för gamla

Statistiska centralbyrån fick i april sin statistik över ålderdomshemmen i Sverige klar för år 1966. Mer än hälften av hemmen och vårdplatserna togs i bruk före 1946. Av de 50 542 vårdplatser som redovisas finns omkring 4 500 på 88 hem som togs i bruk före sekelskiftet och över 5 000 på hem som härrör från åren 1901—1920. I och för sig skulle det väl inte behöva betyda att de är sämre och mindre trivsamma än de allra nyaste hemmen, men de har en uppenbar olägenhet: endast omkring 40 procent av de före 1946 inrättade vårdplatserna är i enkelrum. Under perioden 1947—60 är procenttalet platser i enkelrum ungefär 72, från 1961 och framåt 87,3 procent. Hur länge skall det dröja tills det blir 100 procent?

På egentliga ålderdomshem finns det faktiskt inte mer än 45 308 platser medan 4 069 åldringar vårdas på avdelningar för långvarigt sjuka och 1 151 på annan sjukavdelning. Av de 1 300 ålderdomshemmen i Sverige hade 1 hem särskild mentalsjukavdelning och 58 hem särskild avdelning för långvarigt sjuka.

Utgifterna för ålderdomshemmen uppgick under 1966 till 583 miljoner kr medan inkomsterna (huvudsakligen vårdavgifter) var

243 miljoner kr. 42 procent av utgifterna täcks alltså av vårdavgifter från de gamla själva eller deras anhöriga. Kommunernas nettoutgifter för hemmen uppgick sålunda till 340 mkr eller 19,72 kr per vård dag.

Beläggningen var 47 247 vårdtagare eller 93 procent av de tillgängliga platserna.

Att det fortfarande brister i vår åldringsvård framgår av att av de 1 300 hemmen hade endast 802 handledd sysselsättning. På nära 500 hem saknade alltså de gamla all hjälp med att sysselsätta sig. De måste av många upplevas som ett slags dödens trista vänt rum.

En offrad grupp

kallar VI i ett reportage de äldre jordbrukare och skogsarbetare (över 60 år) som knappast kan flyttas eller omskolas. En norsk psykolog Odd Dalgard har undersökt relationerna mellan förflyttning och psykiska störningar och resultaten, som manar till försiktighet, stämmer med liknande amerikanska undersökningar. Arbetsmarknadsstyrelsen har gett en forskargrupp på sociologiska institutionen vid Göteborgs universitet i uppdrag att undersöka den inflyttade arbetskraftens anpassning. Det gäller såväl förflyttade svenskar som utländska emigranter.

Det sägs i VI-reportaget att man kan ställa upp en ekvation med individens ålder, sociala status och utbildning som faktorer och som svar få hur många mil han tål att förflyttas. Det finns en riskzon; en grupp som blir kvar därför att den helt enkelt inte är flyttbar. "Vi bör betala för deras trygghet i det livslånga vanda".

I vilken valuta denna betalning skall ske sägs inte. Dessa gruppers avfolkade hembygder blir ju utan nästan varje form av samhälls-